

Διακήρυξη Κλιματικής Ουδετερότητας

«Κοζάνη 2030 - Μια Πράσινη και Έξυπνη πόλη»

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί ίσως τη σημαντικότερη απειλή για την ανθρωπότητα, επιφέροντας σοβαρές επιπτώσεις σε παγκόσμιο, εθνικό και τοπικό επίπεδο. Η κλιματική κρίση αναδεικνύεται στην κυρίαρχη πρόκληση της εποχής μας.

Καθώς η κλιματική αλλαγή μεταβάλλει την ικανότητα των οικοσυστημάτων να παρέχουν θέσεις εργασίας, ευκαιρίες αναψυχής και εμπειρίες αποκατάστασης (οικοτουρισμός, πολιτιστικά δικαιώματα), οι κοινότητες που θα πληγούν αναμένεται να βιώσουν επιπτώσεις που θα έχουν αντίκτυπο και στην ψυχική και σωματική υγεία των πολιτών τους, και οι οποίες μπορεί να επιφέρουν μείωση στο επίπεδο ευημερίας τους.

Η υπερθέρμανση του πλανήτη μεταμορφώνει το περιβάλλον μας, αυξάνοντας τη συχνότητα και την ένταση των ακραίων καιρικών φαινομένων. Καθώς μεταβάλλονται οι θερμοκρασίες και ο καιρός, αναμένεται να επηρεαστούν επίσης η χλωρίδα και η πανίδα.

Προκειμένου να αποφύγουμε μια καθολική υπερθέρμανση του πλανήτη και να περιορίσουμε τις επιπτώσεις της κλιματικής καταστροφής, είναι επιτακτική ανάγκη να λάβουμε άμεσα αποφασιστική δράση για την προστασία του κλίματος. Η επόμενη δεκαετία θα είναι καθοριστικής σημασίας για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της κλιματικής αλλαγής.

Υπό την έννοια αυτή, οι πόλεις πρέπει να διαδραματίσουν έναν καθοριστικό ρόλο, όπως επισημαίνεται από την ΕΕ: «οι πόλεις είναι ο τόπος που συνυπάρχουν και διασταυρώνονται οι στρατηγικές για την απανθρακοποίηση και την ενέργεια, τις μεταφορές, την ψηφιακή μετάβαση, τα κτίρια και τη βιομηχανία. Η λήψη έκτακτων μέτρων για το κλίμα θα πρέπει να λάβει χώρα εντός των πόλεων και με τη συμμετοχή των πολιτών, οι οποίοι δεν αποτελούν μόνο τα πολιτικά υποκείμενα σε μια δομή διακυβέρνησης αλλά ταυτόχρονα είναι και χρήστες, παραγωγοί, καταναλωτές και ιδιοκτήτες».

Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος Κοζάνης αναλαμβάνει ηγετικό ρόλο για την ενεργειακή μετάβαση της περιοχής: Για δεκαετίες, η περιοχή της Κοζάνης αποτελεί την καρδιά της ηλεκτροπαραγωγής στην Ελλάδα από στερεά καύσιμα - και συγκεκριμένα από το λιγνίτη, συνεισφέροντας περισσότερο από τα $\frac{3}{4}$ στο εθνικό μείγμα. Η απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης για την απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων και την ταυτόχρονη μετάβαση σε ένα καθεστώς καθαρής ενέργειας και πράσινης οικονομίας, ευθυγραμμίζεται με το όραμα του Δήμου Κοζάνης για κλιματική ουδετερότητα, ο οποίος εντάσσεται πια στην ταχέως αναπτυσσόμενη παγκόσμια κοινότητα που συμμαρύνεται την ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Η Κοζάνη θέτει ως στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030 – επιδιώκοντας να καταστεί μια πόλη με μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Ο στόχος αυτός άλλωστε βρίσκεται στο επίκεντρο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας

και ευθυγραμμίζεται με τις δεσμεύσεις της ΕΕ και της Ελλάδας για την παγκόσμια δράση για το κλίμα στο πλαίσιο της Συμφωνίας του Παρισιού.

Η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη κοινωνία αποτελεί ταυτόχρονα μια επείγουσα πρόκληση καθώς και τη μοναδική ευκαιρία για τη δημιουργία ενός καλύτερου μέλλοντος για όλους.

Όλη η τοπική κοινωνία και οι οικονομικοί συντελεστές του τόπου θα διαδραματίσουν κείμενο ρόλο στην προσπάθεια αυτή- από τον τομέα της ενέργειας έως τη βιομηχανία, την κινητικότητα, τις κτιριακές υποδομές, την εκπαίδευση, τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, τη γεωργία και τη δασοκομία.

Σήμερα ανακοινώνουμε το στόχο μας για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας, και δεσμευόμαστε να αναπτύξουμε βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες αναπτυξιακές στρατηγικές χαμηλής εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου, στη βάση των συμφωνηθέντων ορίων για τη μακροπρόθεσμη αύξηση της θερμοκρασίας, θέτοντας ως ημερομηνία προσαρμογής το 2030.

Για την επίτευξη του στόχου αυτής της βραχυπρόθεσμης και φιλόδοξης στρατηγικής, ο Δήμος Κοζάνης στηρίζει την πρωτοβουλία του Δημάρχου να λάβει μέτρα για την κλιματική ουδετερότητα και να παρουσιάσει ένα σχέδιο δράσης που μπορεί να οδηγήσει στην επίτευξη μηδενικών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου έως το 2030, μέσω μιας κοινωνικά δίκαιης μετάβασης με οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

Η επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας από την Κοζάνη, το παραδοσιακό κέντρο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη στην Ελλάδα, θα έχει έναν ιδιαίτερο συμβολισμό και θετικό αντίκτυπο στην προσπάθεια των υπολοίπων περιοχών της ΕΕ που παρουσιάζουν υψηλή εξάρτηση από τον άνθρακα, για την επίτευξη των κλιματικών στόχων της Ένωσης, δίνοντας το μήνυμα ότι κανείς δεν μένει πίσω στο αγώνα αυτό.

Οποιαδήποτε δράση αναληφθεί σχετικά με την κλιματική ουδετερότητα στο Δήμο Κοζάνης θα βρίσκεται σε εναρμόνιση με το περιφερειακό, εθνικό και Ευρωπαϊκό πλαίσιο στο οποίο λειτουργεί η πόλη.

Οι εκπομπές άνθρακα προκύπτουν τόσο από την παραγωγή όσο και από την κατανάλωση.

Οι πολίτες μπορούν να υποστηρίξουν την προσπάθεια που ξεκίνησε, αλλά δεν μπορεί να αναμένεται να αντιμετωπίσουν από μόνοι τους τη μείωση των εκπομπών. Η Πολιτεία πρέπει να θεσπίσει τους κατάλληλους νόμους, να προσαρμόσει τη φορολογία, να βελτιώσει τις υποδομές και να διευκολύνει τη μετάβαση σε ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο μηδενικών εκπομπών άνθρακα, αναδεικνύοντάς το ως τον νέο κανόνα.

Ο Δήμος Κοζάνης μπορεί να πρωτοστατήσει επενδύοντας σε καινοτόμες τεχνολογικά λύσεις, στηρίζοντας την τοπική κοινωνία και τους δημότες και ευθυγραμμίζοντας τη δράση του σε βασικούς τομείς όπως η έξυπνη κατανάλωση ενέργειας, η παραγωγή ενέργειας, η πράσινη κινητικότητα, η κυκλική οικονομία και η βιοοικονομία, καθώς και η ψηφιακή διακυβέρνηση σε κάθε επίπεδο του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα,

διασφαλίζοντας παράλληλα την κοινωνική δικαιοσύνη και τους όρους για μια κοινωνικά δίκαιη μετάβαση. Ο Δήμος Κοζάνης θα ενεργήσει από κοινού με τους πολίτες για την αλλαγή παραδείγματος, οικοδομώντας μια συνεργασία που θα αποτελέσει τον ακρογωνιαίο λίθο στην κατεύθυνση της αντιμετώπισης των απαιτητικών αυτών προκλήσεων.

Μόνο με την ανάπτυξη τέτοιων των στρατηγικών, μέσω ανοικτής συζήτησης και συμμετοχικού σχεδιασμού με τους πολίτες και τους εταίρους, θα επιτύχουμε μια νίκη σε τρία επίπεδα: αποκόμιση κοινωνικοοικονομικών ωφελημάτων από τη μετάβαση σε ένα αναπτυξιακό μοντέλο μηδενικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, οικοδόμηση μιας ανθεκτικότερης κοινωνίας, και ταχεία και αποτελεσματική αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Λαμβάνοντας υπόψη:

- Τους Στόχους για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για το 2030.¹
- Το Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14^{ης} Μαρτίου 2019 σχετικά με την κλιματική αλλαγή - ένα ευρωπαϊκό στρατηγικό μακρόπνοο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία, σε ευθυγράμμιση με τη συμφωνία του Παρισιού.²
- Το Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15^{ης} Ιανουαρίου 2020 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.³
- Την Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 4^{ης} Μαρτίου 2020, για έναν Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 (ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα).⁴
- Την Ανακοίνωση της Επιτροπής της 11^{ης} Μαρτίου 2020 προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

¹ Η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών για την Βιώσιμη Ανάπτυξη. Διατίθεται στο:

<<https://unric.org/el/17-στοχοι-βιωσιμησ-αναπτυξησ/>>

² Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14^{ης} Μαρτίου 2019 σχετικά με την κλιματική αλλαγή – ένα ευρωπαϊκό, στρατηγικό, μακρόπνοο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία, με βάση τη Συμφωνία του Παρισιού (2019/2582(RSP)). ΕΕ C 23 της 21.1.2021, σελ. 116 έως 125. Διατίθεται στο: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019IP0217&from=EL>>

³ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15^{ης} Ιανουαρίου 2020 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (2019/2956(RSP)). ΕΕ C 270 της 7.7.2021, σελ. 2 έως 20. Διατίθεται στο: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020IP0005&from=EL>>

⁴ Πρόταση Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 (ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα). (COM/2020/80 final). Διατίθεται στο: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020PC0080&from=EL>>

και την Επιτροπή των Περιφερειών. Ένα νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία. Για μια πιο καθαρή και πιο ανταγωνιστική Ευρώπη.⁵

- Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17^{ης} Σεπτεμβρίου 2020 προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, της Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών σχετικά με την ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030: Επενδύουμε σε ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον προς όφελος των πολιτών.⁶
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29^{ης} Απριλίου 2021 για τη θέσπιση του προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη και την κατάργηση της Απόφασης (ΕΕ) 2015/2240.⁷
- Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019 (ΦΕΚ 4893/τ. Β/31.12.2019).⁸
- Το Επικαιροποιημένο Master Plan Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης των λιγνιτικών περιοχών της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2020.⁹
- Το Σχέδιο Δράσης της Ελλάδας για την Κυκλική Οικονομία του Μαρτίου 2021.¹⁰
- Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» της 2ας Απριλίου 2021.¹¹

⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής της 11^{ης} Μαρτίου 2020 προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Ένα νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία. Για μια πιο καθαρή και πιο ανταγωνιστική Ευρώπη. (COM/2020/98 final). Διατίθεται στο: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1583933814386&uri=COM%3A2020%3A98%3AFIN>>

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών. Ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030. Επενδύουμε σε ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον προς όφελος των πολιτών μας (COM/2020/256 final). Διατίθεται στο: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0562&from=EL>>

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29^{ης} Απριλίου 2021 για τη θέσπιση του προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη και την κατάργηση της απόφασης (ΕΕ) 2015/2240. PE/13/2021/INIT. OJ L 166, 11.5.2021, p. 1-34. Διατίθεται στο: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0694&from=EL>>

⁸ Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019. (ΦΕΚ 4893/τ. Β/31.12.2019). Διατίθεται στο: <<https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2020/11/ΦΕΚ-B-4893.2019.pdf>>

⁹ Επ. ΔΑΜ. Επικαιροποιημένο Master Plan Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης των λιγνιτικών περιοχών της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2020. Διατίθεται στο: <https://www.sdam.gr/sites/default/files/2020-12/Επικαιροποιημένο%20ΣΔΑΜ_11.12.2020_0.pdf>

¹⁰ Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Κυκλική Οικονομία: Το νέο Σχέδιο Δράσης της Ελλάδας, Μάρτιος 2021. Διατίθεται στο: <https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/NEO_SXEDIO_DRASIS_KUKLIKH_OIKONOMIA.pdf>

¹¹ Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0». 31 Μαρτίου 2021. Διατίθεται στο: <<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2021/03/Ελλάδα-2.0-Αναλυτική-Περιγραφή-Δράσεων.pdf>>

- Το Πρόγραμμα για τη Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση για την περίοδο 2021-2027 της 16^{ης} Ιουνίου 2021.¹²
- Την Στρατηγική Ψηφιακού Μετασχηματισμού Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης της 16^{ης} Ιουνίου 2021.¹³
- Την Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025 της 23^{ης} Ιουνίου 2021.¹⁴
- Την Πρόταση του Δήμου Κοζάνης για μια Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση του Ιουλίου 2020 (ΑΔΑ: ΩΧΘΚΩΛΠ-Μ6Η).¹⁵

Το Δημοτικό Συμβούλιο Κοζάνης:

Διακηρύττει την ανάληψη δράσης για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030 με σκοπό τον προσδιορισμό, τη διαμόρφωση και την εμβάθυνση της δέσμευσής μας για την προστασία της τοπικής μας οικονομίας, των τοπικών μας οικοσυστημάτων και της τοπικής μας κοινότητας από την κλιματική αλλαγή.

Πιστεύει ότι μια δυναμική δράση για το κλίμα μπορεί να αποφέρει οικονομικά οφέλη όσον αφορά τις νέες θέσεις εργασίας, την εξοικονόμηση πόρων και τις επιχειρηματικές ευκαιρίες, καθώς και τη βελτίωση της ευημερίας των πολιτών.

Αναγνωρίζει ότι το ξέσπασμα της πανδημίας του COVID-19 είναι μια υπενθύμιση του γεγονότος ότι όλοι μας είμαστε μέρος της φύσης και του περιβάλλοντος. Ακριβώς όπως η ανθρωπότητα δεν μπορεί να υπάρξει μεμονωμένα, ούτε η τοπική μας κοινότητα μπορεί να λειτουργήσει απομονωμένα. Όλα όσα κάνουμε επηρεάζουν τον κόσμο γύρω μας. Είμαστε όλοι μέρος της παγκόσμιας κλιματικής κρίσης και οι προσπάθειές μας για επίτευξη περιβαλλοντικής βιωσιμότητας είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Πρέπει να εργαστούμε σκληρότερα και ταχύτερα προκειμένου να κληροδοτήσουμε έναν βιώσιμο πλανήτη στην παρούσα αλλά και τις μελλοντικές γενιές.

Επιβεβαιώνει ότι η μετάβαση σε ένα μέλλον μηδενικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και κλιματικής ουδετερότητας, καθώς και η επίτευξη των στόχων της αειφόρου ανάπτυξης, είναι μία από τις μεγαλύτερες, αλλά και μία από τις πιο συναρπαστικές προκλήσεις που έχει αντιμετωπίσει ποτέ ο κόσμος. Σήμερα αποδεικνύεται η αποφασιστικότητά μας να αντιμετωπίσουμε αυτήν την πρόκληση.

¹² Επ. ΔΑΜ. Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027. Στρατηγική του Προγράμματος και Ανάλυση Προτεραιοτήτων. Ιούνιος 2021. Διατίθεται στο: <<https://www.sdam.gr/sites/default/files/2021-06/1o%20σχέδιο%20ΠΔΑΜ.pdf>>

¹³ Επ. ΔΑΜ. Στρατηγική Ψηφιακού Μετασχηματισμού Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης της 16^{ης} Ιουνίου 2021. Διατίθεται στο: <<https://www.sdam.gr/sites/default/files/2021-06/Παρουσίαση%20ΣτρΨ%20ΔΑΜ%2016062021.pdf>>

¹⁴ Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού της 23^{ης} Ιουνίου 2021. Διατίθεται στο: <https://digitalstrategy.gov.gr/vivlos_pdf>

¹⁵ Δήμος Κοζάνης. Η Πρότασή μας για μια Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση. Ιούλιος 2020. Διατίθεται στο: <<https://diavgeia.gov.gr/doc/ΩΧΘΚΩΛΠ-Μ6Η?inline=true>>

Χαιρετίζει την πρωτοβουλία του Δημάρχου για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την κατάλληλη προσαρμογή του Δήμου και αναγνωρίζει την πρόθεσή του να καταστήσει την πόλη της Κοζάνης μια πόλη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030, λαμβάνοντας περαιτέρω βήματα προς αυτή την κατεύθυνση.

Αποφασίζει την συγκρότηση ενός ευρύτατου σχήματος εξειδικευμένων φορέων και υποστηρικτικών οργανισμών και νομικών προσώπων με στόχο τη στήριξη του Δήμου να ανταποκριθεί στην επίτευξη του φιλόδοξου αυτού οράματος.

Καλεί τον Δήμαρχο να κηρύξει το στόχο της κλιματικής ουδετερότητας, μέσω εκπόνησης συγκεκριμένων σχεδίων και λαμβάνοντας τις αναγκαίες ενέργειες που απαιτούνται για να καταστήσει την πόλη της Κοζάνης κλιματικά ουδέτερη έως το 2030, καλεί την κυβέρνηση να παράσχει την κατάλληλη συνδρομή και τα εργαλεία χρηματοδότησης προκειμένου να καταστεί αυτό δυνατό, καθώς και στηρίζει το Δήμαρχο στην προσπάθειά του να ηγηθεί της σχετικής πρωτοβουλίας.

Καλεί τον Δήμαρχο να υποβάλει ένα σχέδιο δράσης στο Δημοτικό Συμβούλιο εντός έξι μηνών στο οποίο θα περιλαμβάνονται οι αναγκαίες ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν για την επίτευξη αυτού του στόχου.